

Seat No. _____

HAM-16080001030400

B. Com. (Sem. III) (CBCS) (W.E.F. 2016)

Examination

June - 2023

Cost Accounting-1

(Old Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ / Total Marks : 70

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(2) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવવામાં આવેલ છે.

1 મીત કન્સ્ટ્રક્શન કંપનીએ એક મકાનના કરાર અંગેની નીચેની માહિતી આપવામાં 20 આવી છે. કરાર કિંમત ₹ 30,00,000 છે.

વિગત	2021 (₹)	2022 (₹)
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	9,00,000	2,52,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	6,90,000	3,15,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	66,000	30,000
આડકતરા ખર્ચા	18,000	4,200
પ્રમાણિત કામ	22,50,000	30,00,000
અપ્રમાણિત કામ	24,000	-
જગ્યા પર માલસામાન	15,000	21,000
મોકલેલ પ્લાન્ટ	42,000	6,000
કરાર આપનાર પાસેથી મળેલ રોકડ	18,00,000	30,00,000
આખરનો પ્લાન્ટ	21,000	15,000

તૈયાર કરો :

- (1) 2021 અને 2022ના વર્ષના કરાર ખાતા
- (2) 2021 અને 2022ના કરાર આપનારનું ખાતું
- (3) નફાનુકસાન ખાતે 2/3 રોકડના ધોરણે નફો લઈ જવાનો છે.

અથવા

- 1 કિરણે એક મકાન બાંધવાનો કરાર ₹ 12,00,000માં લીધો. તેણે 1લી એપ્રિલ, 2021ના રોજ કામ શરૂ કર્યું. નીચે આપેલ માહિતી પરથી 31મી માર્ચ, 2022ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું કરાર ખાતું તૈયાર કરો. 20

વિગત

₹

કરાર પર મોકલેલ માલસામગ્રી	4,87,500
કરાર પર મોકલેલ પ્લાન્ટ-યંત્રો (1-4-2021)	1,20,000
મજૂરી	2,55,000
સીધા ખર્ચા	60,000
આડકતરા ખર્ચા	14,700
જગ્યા પર માલસામગ્રી	12,900
મળેલ રોકડ (પ્રમાણિત કામના 75% લેખે)	7,20,000
કરાર ખાતે ઉધારેલ યંત્રો અને માલસામગ્રીમાંથી ₹ 9,000ની કિંમતના યંત્રો અને ₹ 10,500ની કિંમતની માલસામગ્રી અકસ્માતમાં નાશ પામ્યા હતા. 31-3-2022ના રોજ ₹ 21,000ની કિંમતના યંત્રો સ્ટોરમાં પરત કરવામાં આવ્યા હતા. બિન-પ્રમાણિત કામની પડતર ₹ 40,500 હતી. 31-3-2022ના રોજ ચઢેલ, પરંતુ નહિ ચૂકવેલ મજૂરી ₹ 12,300. યંત્રો પર 10% ઘસારો ગણો. રોકડના ધોરણે 2/3 નફો નફા-નુકસાન ખાતે લઈ જવાનો છે.	

- 2 એમ. બી. ઠક્કર કંપનીના તા. 31-3-2022ના રોજ પૂરા થતા છેલ્લા ચાર માસના ગાળા અંગે નીચે મુજબની માહિતી આપેલી છે : 20

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગ			સેવા વિભાગ	
	અ	બ	ક	એક્સ	વાય
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (₹)	10,000	15,000	20,000	5,000	10,000
પ્રત્યક્ષ માલ સામાન (₹)	5,000	10,000	10,000	7,500	7,500
કર્મચારીઓની સંખ્યા	2,000	3,000	3,000	1,000	1,000
પાવર (કિલોવોટ)	8,000	6,000	4,000	2,000	2,000
મિલકતની કિંમત (₹)	90,000	60,000	45,000	15,000	15,000
વીજળી પોઈન્ટ	10	16	4	6	4
રોકેલી જગ્યા (ચો.મી.)	150	250	50	50	50

ઉપરોક્ત સમય દરમિયાન થયેલા ખર્ચા :

- (1) પાવર1,100 ₹ (5) સ્ટોર્સ શિરોપરી ખર્ચા800 ₹
 (2) વીજળી200 ₹ (6) કર્મચારી કલ્યાણ ખર્ચા ...3,000 ₹
 (3) ઘસારો 30,000 ₹ (7) રિપેર્સ (સમારકામ)6,000 ₹
 (4) સામાન્ય શિરોપરી ખર્ચા ... 12,000 ₹ (8) ભાડું વેરા550 ₹
 સેવા વિભાગ 'વાય'ના ખર્ચા પ્રત્યક્ષ મજૂરીને આધારે તથા સેવા વિભાગ 'એક્સ'ના ખર્ચા ઉત્પાદન વિભાગોમાં 5 : 3 : 2ના પ્રમાણમાં વહેંચવાના છે. દરેક ઉત્પાદન વિભાગ માટે ફાળવણી કરો.

અથવા

- 2 પવિત્રા ઈલેક્ટ્રીકલ્સના ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગ અને એક સેવા વિભાગ Aને 20
લગતી માહિતી નીચે આપેલી છે :

મહિનાના 25 દિવસ અને રોજ 8 કલાક લેખે પૂરી હાજરી સાથે બધા ખાતા કામ કરે છે. તો ઉત્પાદન ખાતા X, Y, Zને લગતા કામદાર કલાક દર શોધો.

ખર્ચા	કુલ (₹)	A (₹)	X (₹)	Y (₹)	Z (₹)
પાવર	2,200	480	400	600	720
સુપરવાઈઝરનો પગાર	4,000	-	-	-	-
ભાડું	2,000	-	-	-	-
કલ્યાણ ખર્ચ	1,200	-	-	-	-
અન્ય ખર્ચ	2,400	400	400	800	800
	11,800				
સુપરવાઈઝરનો પગાર		20%	30%	30%	20%
કામદારોની સંખ્યા		10	30	40	20
રોકેલી જગ્યા (ચો. ફૂટ)		1,000	1,200	1,600	1,200
સેવા વિભાગે આપેલ સેવાનું પ્રમાણ		-	50%	30%	20%

- 3 (A) ડેનીલ લિ. પોતાની વસ્તુની બનાવટ માટે વપરાતા જુદા જુદા માલસામાન 10
અંગેની વિગતો રજૂ કરે છે, તેના ઉપરથી શોધો :

- (1) માલસામાન 'અ'ની લઘુત્તમ સપાટી
- (2) માલસામાન 'બ'ની ગુરુત્તમ સપાટી
- (3) માલસામાન 'ક'નો સલામતી જથ્થો
- (4) માલસામાન 'ડ'ની વરદી સપાટી

વિગત	અ	બ	ક	ડ
(1) માલ મેળવતા લાગતો સમય (અઠવાડિયા)	6થી 8	8થી 10	12થી 14	14થી 16
(2) સરેરાશ અઠવાડિયાક વપરાશ (એકમો)	?	80	140	500
(3) વધુમાં વધુ અઠવાડિયાક વપરાશ (એકમો)	110	90	?	?
(4) ઓછામાં ઓછો અઠવાડિયાક વપરાશ (એકમો)	90	?	80	400
(5) વરદી જથ્થો (એકમો)	-	100	-	200

- (B) આર્થિક વરદી જથ્થો શોધો. 5

વાર્ષિક વપરાશ.....	45,000 એકમો
એકમદીઠ કિંમત.....	10 ₹
એકમદીઠ વીમા ખર્ચ.....	0.90 ₹
એકમદીઠ વ્યાજ ખર્ચ.....	0.30 ₹
એકમદીઠ સ્ટોરેજ ખર્ચ.....	0.30 ₹
દરેક વરદી મૂકવાનો ખર્ચ.....	10 ₹

અથવા

- 3 નીચેની માહિતીને આધારે ગણતરી કરો. 15
- (1) આર્થિક વરદી જથ્થો
 (2) વરદી સપાટી
 (3) ગુરુતમ સપાટી
 (4) લઘુતમ સપાટી
 (5) સરેરાશ સ્ટોક સપાટી (આર્થિક વરદી જથ્થાને આધારે)
 (6) સલામતી જથ્થો
- વાર્ષિક વપરાશ (એકમો).....9,000
 દરેક વરદી મૂકવાનો ખર્ચ (₹)200
 એકમદીઠ વાર્ષિક વહન ખર્ચ (₹) 10
 માસિક સરેરાશ વપરાશ (એકમો).....750
 માસિક ઓછામાં ઓછો વપરાશ (એકમો)450
 વરદી સમય 1થી 5 મહિના
- 4 (A) શિલ્પન લિ.ની ડિસેમ્બર, 2021ની વિગતો નીચે મુજબ છે : 10
- (1) મહિનાના શરૂઆતમાં કામદારોની સંખ્યા700
 (2) મહિનાના અંતમાં કામદારોની સંખ્યા500
 (3) છૂટા કરેલ કામદારોની સંખ્યા18
 (4) નિવૃત્ત થયેલ કામદારોની સંખ્યા02
 (5) રાજીનામું આપીને ગયેલ કામદારોની સંખ્યા04
 (6) ખાલી જગ્યા પર લીધેલ કામદારોની સંખ્યા12
 (7) વિસ્તરણ યોજનાને કારણે ડિસેમ્બર માસમાં
 નવા નિમાયેલ કામદારોની સંખ્યા70
- ઉપરોક્ત વિગતો પરથી વિવિધ પદ્ધતિ અનુસાર મજૂર ફેરબદલી દરની ગણતરી કરો.
- (B) હેલ્સી પ્રીમિયમ યોજના અને રોવેન પ્રીમિયમ યોજના મુજબ કુલ 5
 વેતનની ગણતરી કરો.
 બચાવેલ સમય આપેલ સમયના 25%
 લીધેલ સમય 15 કલાક
 કલાક દીઠ દર ₹ 30
- અથવા**
- 4 (A) એક કામદારને કાર્ય પૂરું કરવા માટે 24 કલાક આપવામાં આવે છે, 10
 પરંતુ તે કાર્ય 18 કલાકમાં પૂર્ણ કરે છે. તેને કલાકના ₹ 20ના દરથી વેતન ચૂકવવામાં આવે છે. માલસામગ્રીની પડતર ₹ 160 અને કારખાના પરોક્ષ ખર્ચા પ્રત્યક્ષ મજૂરીના 150% છે.
 નીચેની યોજના મુજબ વસ્તુની કારખાના પડતર શોધો.
 હેલ્સી પ્રીમિયમ યોજના
 રોવેન પ્રીમિયમ યોજના
 કાર્યવેતન યોજના

- (B) એક કારખાનાના ઉત્પાદન વિભાગની નીચેની માહિતી પરથી સંયુક્ત 5
પદ્ધતિ મુજબ મજૂર ફેરબદલી દર શોધો.
- (1) 1લી જાન્યુઆરીના રોજ કામદારો 3040
(2) જાન્યુઆરી માસ દરમિયાન છૂટા થયેલ કામદારો 640
(3) જાન્યુઆરી માસ દરમિયાન કુલ નિમણૂક પામેલ 800
(જેમાં વિસ્તરણ કાર્યક્રમ માટે 300 કામદારોનો સમાવેશ થાય છે)

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Attempt all questions.
(2) Figures on right side indicate marks.

- 1 The Mit Constructions Company signed a contract for building 20
construction and the details of the contract are as follows:
Contract price is fixed at ₹ 30,00,000.

Particulars	2021 (₹)	2022 (₹)
Direct Materials	9,00,000	2,52,000
Direct Wages	6,90,000	3,15,000
Direct Expenses	66,000	30,000
Indirect Expenses	18,000	4,200
Work Certified	22,50,000	30,00,000
Work Uncertified	24,000	-
Materials at Site	15,000	21,000
Plant Issued	42,000	6,000
Cash Received from contractee	18,00,000	30,00,000
Closing Plant	21,000	15,000

Prepare :

- (1) Contract A/c for the year 2021 and 2022.
(2) Contractee A/c for two years 2021 and 2022.
(3) Profit will be transferred to profit and loss A/c as per 2/3 cash basis.

OR

- 1 Kiran took a contract to build a building at contract price of ₹ 12,00,000. He started to work on 1st April, 2021. From the following details, prepare Contract Account for the year ended 31st march, 2022. 20

Particulars	₹
Materials issued on contract	4,87,500
Plant-Machinery issued on contract (1-4-2021)	1,20,000
Wages	2,55,000
Direct Expenses	60,000
Indirect Expenses	14,700
Materials at Site	12,900
Cash Received (75% of work certified)	7,20,000
From the plants and materials issued to the Contract Account.	
Plants worth ₹ 9,000 and materials worth ₹ 10,500 were destroyed in accident. Plants worth ₹ 21,000 was returned in stores on 31 st March, 2022. Value of work uncertified was ₹ 40,500. Due but unpaid wages was ₹ 12,300 on 31-3-2022. Calculate 10% depreciation on plants. 2/3 profit on cash basis be transferred to Profit and Loss Account.	

- 2 In M. B. Thakkar Co. the following particulars have been extracted for the quarter ended 31st March, 2022. 20

Particulars	Production Dept.			Service Dept.	
	A	B	C	X	Y
Direct Wages (₹)	10,000	15,000	20,000	5,000	10,000
Direct Materials (₹)	5,000	10,000	10,000	7,500	7,500
No. of Employee's	2,000	3,000	3,000	1,000	1,000
Electricity (kwh)	8,000	6,000	4,000	2,000	2,000
Value of Assets (₹)	90,000	60,000	45,000	15,000	15,000
Light Points	10	16	4	6	4
Area (sq. mtrs.)	150	250	50	50	50

The expenses for the period were :

(1) Power1,100 ₹	(5) Stores Overheads800 ₹
(2) Lighting200 ₹	(6) Staff Welfare.....3,000 ₹
(3) Depreciation 30,000 ₹	(7) Repairs6,000 ₹
(4) General Overheads 12,000 ₹	(8) Rent and Taxes550 ₹

Apportion the expenses of department 'Y' according to direct wages and those of department 'X' in the ratio of 5 : 3 : 2 to the production departments. Distribute the expenses in each production department.

OR

- 2 Pavitra Electricals Co. Ltd. has three manufacturing departments and one service department 'A'. The following figures are available for one month of 25 working days of 8 hours each. All these departments work for all the days with full attendance. Calculate Labour Hour Rate for departments X, Y and Z. 20

Expenditures	Total (₹)	A (₹)	X (₹)	Y (₹)	Z (₹)
Power	2,200	480	400	600	720
Supervisor's salary	4,000	-	-	-	-
Rent	2,000	-	-	-	-
Welfare exps.	1,200	-	-	-	-
Other exps.	2,400	400	400	800	800
	<u>11,800</u>				
Supervisor's salary		20%	30%	30%	20%
Number of workers		10	30	40	20
Floor area (in sq. ft.)		1,000	1,200	1,600	1,200
Services rendered by service department		-	50%	30%	20%

- 3 (A) Denil Ltd. uses different types of materials A, B, C and D in respect of which following information is available. 10

Find out :

- (1) Minimum Level of Materials 'A'
- (2) Maximum Level of Materials 'B'
- (3) Safety Stock of Materials 'C'
- (4) Ordering Level of Materials 'D'

Particulars	A	B	C	D
(1) Delivery time (weeks)	6 to 8	8 to 10	12 to 14	14 to 16
(2) Average weekly Consumption (units)	?	80	140	500
(3) Maximum weekly Consumption (units)	110	90	?	?
(4) Minimum weekly Consumption (units)	90	?	80	400
(5) Ordering Level (units)	-	100	-	200

- (B) Calculate EOQ. 5

Annual Consumption 45,000 units
 Per unit price 10 ₹
 Per unit insurance exp. 0.90 ₹
 Per unit interest exp. 0.30 ₹
 Per unit storage expenses 0.30 ₹
 Ordering cost per order 10 ₹

OR

- 3** From the following information calculate : **15**
- (1) Economic Order Quantity (EOQ) (2) Re-order Level
 - (3) Maximum Level (4) Minimum Level
 - (5) Average Stock Level (on the basis of EOQ)
 - (6) Safety Stock Level
 - (1) Annually demand of the product 9,000 (units)
 - (2) Cost of placing an order 200 ₹
 - (3) Annual carrying cost per unit 10 ₹
 - (4) Average usage 750 units per month
 - (5) Minimum usage 450 units per month
 - (6) Re-order period 1 to 5 months
- 4** (A) From the records of Shilpan Ltd. following details are available for December, 2021. **10**
- (1) No. of workers at beginning of month 700
 - (2) No. of workers at the end of month 500
 - (3) No. of employees relieved 18
 - (4) No. of employees retired 02
 - (5) No. of employees resigned 04
 - (6) No. of employees appointed on existing post 12
 - (7) No. of employees newly appointed due to expansion programme 70
- Calculate labour turnover rate by various methods.
- (B) Calculate total earning under Halsey plan and Rowan premium plan. **5**
- Time saved 25% of time allowed
Time taken 15 hours, Rate per hour ₹ 30
- OR**
- 4** (A) A worker has been allowed to complete a work in 24 hours, but he completes the work in 18 hours. Labour rate per hour is ₹ 20. If cost of material is ₹ 160 and factory overheads are 150% of direct labour, then find out factory cost as per following methods : **10**
- (1) Halsey Premium Plan (2) Rowan Premium Plan (3) Piece Rate System
- (B) The following information has been obtained from the production department of a factory : **5**
- (1) Workers as on 1st January 3040
 - (2) Number of workers who left factory in January 640
 - (3) Total appointment made in January 800
(including under expansion scheme 300 workers)
- Calculate the labour turnover rate by joint method.